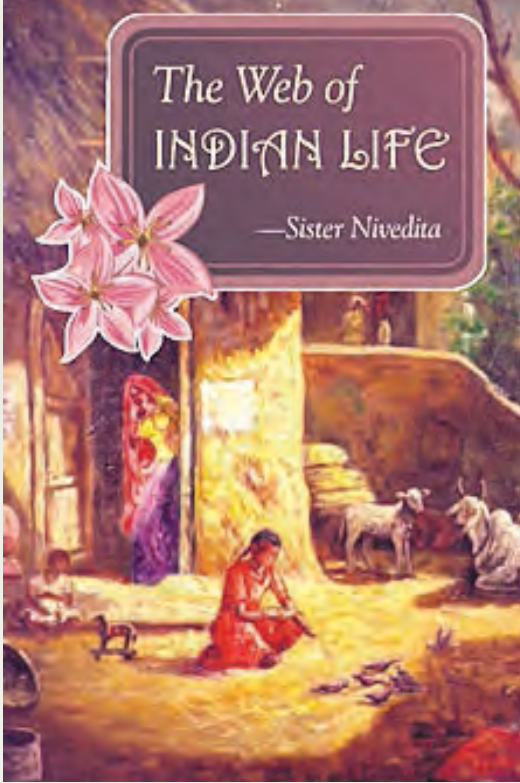

ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾಳ ‘‘The Web of Indian Life’’

ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಸ್ವಾಮಿ ಮಂಗಳನಾಥಾನಂದ

ಭಾರತೀಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು ನಿವೇದಿತಾ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಚನೆಯು ತುಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿರುವ ಲೇಖಕರು ಉತ್ತಮ ಭಾಷಣಕಾರರೂ, ಗಾಯಕರೂ, ಲೇಖಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ; ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

‘‘ಭಾರತೀಯ ಜೀವನ ಧರ್ಮ’’ (The Web of Indian Life) ಇದು ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾಳ ಅದ್ಭುತವಾದ ‘‘ಭಾರತೀಯತೆ’’ ಯನ್ನು ಸೂಸುವ ಕೃತಿ; ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯವನ್ನು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೋರರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: ‘‘ಅವಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಳನೋಟವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ರಚನೆಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯೊಂದಿಗೆ ಜೀವಂತ ಸೇತುವೆಯಾಗಿರುವ, ತನ್ನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯತ್ತ ದಾಪುಗಾಲುಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಳು.’’ ನಿವೇದಿತಾಳಿಗೆ ಭಾರತದ

ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೇಮವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಭಾರತದ ಆತ್ಮವನ್ನು, ಅದರ ಮೂಲಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತು ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಮಾಜ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಆಕೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ತಾಗೋರರು ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, ‘‘ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾ ಭಾರತೀಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಗಾಧ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿದಿದ್ದಾಳೆ.’’

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ‘‘ದಿವ್ಯಂ ದದಾಮಿ ತೇ ಚಕ್ಷುಃ’’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಬಹುಶಃ ನಿವೇದಿತಾಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರೇ ಭಾರತವನ್ನು, ಭಾರತೀಯತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ‘‘ದಿವ್ಯವಾದ ಕಣ್ಣನ್ನು’’ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ಐರಿಷ್ ಮಹಿಳೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದು, ಬೆರೆತು-ಒಂದಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಪದ್ಧತಿ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಕೋಲಾಹಲ, ಬಡತನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಂದಿನ ದೇಶದ ಕಪ್ಪು ಮುಖಗಳು. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದೂ, ಆಕೆಯು ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ‘‘ದಿವ್ಯಚಕ್ಷುಃ’’ವೇ ಅವಳಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುವ ಮುನ್ನ ನಾವು ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ:

೧) ಒಬ್ಬ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಹಿಳೆ ಈ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದ ಪರಿಯನ್ನು ಅಮೋಘವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಆಕೆ ತಿಳಿಸುವ - ವರ್ಣಿಸುವ ರೀತಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಅಂಶಗಳು ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರಿಗೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಎಂದು.

೨) ಇಂದಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಅಂದು ಇದರ ರೂಪಗಳೇ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿಯೇ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ‘‘ಭಾರತದ’’ ದರ್ಶನಯೋಗ. (ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೂ ಕೂಡ).

ಒಂದು ಜೇಡ ತನ್ನ ಬಲೆಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಸೂತ್ರತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಿವೇದಿತಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಲವು ಮುಖವಾದ ದೇವರು, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನ, ತತ್ತ್ವ-ಚಿಂತನೆಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದರ್ಶದ ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಪುಸ್ತಕ ವನ್ನು “The Web of Indian life” ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿರುವುದು.

ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯವೂ ಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾದ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

೧) ‘The Setting of the Warp’: (ಪೂರ್ವತಯಾರಿ)

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕರೆಗೆ ಒಗೊಟ್ಟು ನಿವೇದಿತಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರವನ್ನು ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಪಾರಂಭ ದಿನಗಳ ಅನುಭವಗಳೇ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿವರ:

ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳ ಸ್ಥಾನ:

ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವವರೆಗೂ ಮಾಡುವ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿತಾ ಬರೆದಂತೆ ಇನ್ನಾರೂ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯು ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ: “ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದಾದರೂ ಏನು?” ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆಯ ಉತ್ತರ: “ಮೇಟರ್‌ಲಿಂಕ್‌ನು ಹೇಳುವಂತೆ ‘ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಮಹಾ ಮೌನ.’ ” ಮುಂದುವರಿದು ಆಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ, “ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿರುವ ಊಟ, ಸ್ನಾನ ಇವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವದ ಹಾಗೂ ಪಾವಿತ್ರ್ಯಭಾವನೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯಿದೆ.” (ಪು.೨)

ಗಂಗೆಯ ಪ್ರೀತಿ:

ಭಾರತೀಯರು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಭಾವಿಸುವ ನೋಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾಳೆ: “ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ Semiramis, Cleopatra, Mary Stuart ಇವರುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಗಳು. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭಾರತದ “ತಾಯನದ” ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯಾಗಿದೆ. ಗಂಗೆ ಎಲ್ಲರ ತಾಯಿ. ಸರಳರಿಗೆ ಆಕೆ ತಾಯಿ. ಶೀಲವಂತರಿಗೆ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುವವಳು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ ಜೀವನದ ಆಸಕ್ತತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವವಳು, ಯಾತ್ರಿಕನಿಗೆ ಹಿಮಾಲಯ-ವಾರಾಣಸಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವವಳು. ಇತಿಹಾಸ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಆರ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವವಳು.” ಇದು ಅವಳ ಭಾವಗ್ರಾಹಿತ್ವ.

ಒಂದು ಸಾವು:

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಾವಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದು ಗುಡಿಸಲು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಡ

ಕುಟುಂಬ. ಅಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಎಳೆಯ ಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ದುಃಖವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಗೋಳಿಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಿವೇದಿತಾ ಆ ತಾಯಿಯ ಪಕ್ಕ ಕುಳಿತು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ: “‘ಶ! ತಾಯೆ!’ ನಾನಂದೆ; “ನಿನ್ನ ಮಗು ಜಗನ್ನಾತೆಯೊಂದಿಗಿದೆ. ಅವಳು ಕಾಳಿಯೊಂದಿಗಿದ್ದಾಳೆ!” ಒಂದೇ ಕ್ಷಣ, ಆಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಸ್ವಬಗ್ಗೊಳಿಸುವ ನೆನಪುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತೆರೆದುಕೊಂಡೆವು; ಆಳೆಯಲಾಗದ ಜಗ-ಹೃದಯದ ಸಾಂತ್ವನದ ಆಳದಲ್ಲಿ ನಾವು ತೆರೆದುಕೊಂಡೆವು.” ಎಂಥ ಮಾತು! ಭಾವಕ್ಕೆ ಅರಿತಾಗ ಪೌರ್ವಾತ್ಯವೇನು-ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯವೇನು!

೨) ‘The Easter Mother’: (ಪೌರ್ವಾತ್ಯದ ತಾಯಿ)

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಯೋಗ್ಯ ಎಂಬ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆಯಿದೆ.

ಬಹುಶಃ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಾಯಿಗೆ ದೇವರ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿಲ್ಲ. “ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸತೀತ್ವದ ಕಾವ್ಯಮಯ ಹಾಗೂ ಪೌರಾಣಿಕ ನಿರೂಪಣೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ; ಆದರೆ ಮಾತೃತ್ವವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.” ಎಂಬುದೇ ಅವಳ ಮಾತು. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಲಿಂಗಭೇದವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾಯ್ತನಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಯಿಯೇ ದೇವರು. ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀ ತಾಯಿ ಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಕೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಪೂಜ್ಯಳೇ. “ಕಡೇಪಕ್ಷ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜೀವಿಯ ಪಾಲಿಗಾದರೂ ಅವಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕ್ರಿಯೆ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವುದು, ಅವಳ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಕಳಂಕರಹಿತವಾಗಿರುವುದು. ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅವಳು ಪಾತ್ರಳಾಗುವಳು. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಗುರುತಿಸಿದೆ ಎನ್ನಬೇಕು.” ಇಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಈ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಆಕೆ ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದಳು ಎಂಬುದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಹಲವು ಜೀವನದ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸದ ಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಕೆ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ: “ವಿವಾಹವು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯವೆನಿಸುವುದು ತಾಯ್ತನದಿಂದಾಗಿ ಮಾತ್ರ.”

‘Of the Hindu Woman as Wife’ ಎಂಬ ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ: “ಪ್ರಾಯಶಃ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಹಿಳೆ ಚರ್ಚೆನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ, ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಪತಿಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಅವರ ಪ್ರೇಮವೆಂದರೆ ಅದು ಭಕ್ತಿ, ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವಂತಹದು.”

ಅಬ್ಬ! ಎಂತಹ ತುಲನೆ! ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯೇ ಕಾರಣ. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವೇದಿತಾ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆಂದರೆ, “ತಾಯಿಯು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ

ಮಗನಿಗೆ ಪಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರವ-ಪೂಜ್ಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ಕಲಿಸದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಅವನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ರನ್ನು ಚಿತ್ತೆ ಗೌರವದಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ಯುವನೆ?”

೩) ಭಾರತೀಯ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ:

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿತಾ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಉಗಮ-ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೂಲಂಕಷ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಚಕ್ಷಣಮತಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿದ್ದರೂ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವಹೇಳನ ಅಥವಾ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರುವ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ವನ್ನು ತಾಳದೆ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಉಗಮ, ಅದರ ಕಾರಣಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಭದ್ರಬುನಾದಿಗೆ ಅದರ ಕೊಡುಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ “ಜಾತಿ” ಪದದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅದ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಭಾರತೀಯರಿಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ನಿವೇದಿತಾ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಹೇಗೆ ಲಭಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಆಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ: “ವೇದಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಯೊಂದೇ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಕುಟುಂಬ ಗಳು ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ವೇದಭಾಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಯಾವ ವಿಧಾನ ದಲ್ಲಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ಜಾತಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಬಳಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದೇ ಇಂಥ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪಾದಗಳನ್ನು ನಮ ಸ್ಮರಿಸುವುದರ ಹಿಂದಿನ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಪರಮಪುಣ್ಯವುಂಟಾಗುವುದು, ಅವರನ್ನು ಹತ್ತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಾಪಾಪ ಬಂದೊದಗುವುದು ಎಂಬುದರ ಹಿಂದಿರುವ ಅರ್ಥವೂ ಇದೇ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಶವಾಗುವುದಲ್ಲ, ಇಡೀ ಜನಾಂಗ- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ನಾಶವಾಗುವುದು ಎಂದರ್ಥ.” (ಪು.೧೩೬-೩೭)

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ‘ಜಾತಿ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಆಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ, “ಜಾತಿಯೆಂಬುದು ಸ್ವಭಾವತಃ ಒಂದು ಗೌರವವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ಆದರ್ಶ. ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜವು ತನ್ನನ್ನು ಸತತವೂ ಕೆಲವೊಂದು ಗಂಡಾಂತರಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣೆಯಿರಲಾರದು.”

ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ ನಿವೇದಿತಾ ಋಗ್ವೇದದ ‘ನಾಸದೀಯ ಸೂಕ್ತ’ದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾ

ನಂದರ ಚಿಂತನೆಯವರೆಗೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

“ಪೌರಾತ್ಯದ ಅನುಭವ”ಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಯೋಗಗಳ ವಿವರ, ಅವುಗಳ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಂತ ಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಕೂಡ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುವನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

‘Islam in India’ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ, ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ, ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಇವನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಭಾರತದ ಮೈತ್ರಿ, ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿವಿಧ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿತಾ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಭಾರತ ಇಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ನಾಗರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶ ಎಂಬುದೇ ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ “ಯದಾ ಯದಾ ಹಿ ಧರ್ಮಸ್ಯ...” ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತ, ಆಶಾಭಾವವನ್ನು ತಾಳಿ ಲೇಖನಿಗೆ ವಿರಾಮ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡುವುದಾದರೆ: “ಅಂದರೆ ಮಹಾಮಾತೆ ಈಗ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿರುವಳೆ? ಆಕೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಏನನ್ನು ನೀಡಿರುವಳೋ ಅದು ಸಾಲದಾಯಿತೆ? ಮತ್ತೆ ಅವಳು ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದು, ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ತಾನು ವಿಜೃಂಭಿಸುವಳೆ? ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು?”

“ಯಾವಾಗ ಯಾವಾಗ ಧರ್ಮಗ್ನಾನಿಯಾಗುವುದೋ, ಹಾಗೂ ಅಧರ್ಮವೇ ವಿಜೃಂಭಿಸುವುದೋ, ಆಗ ಸ್ವತಃ ನಾನೇ ಜನ್ಮ ತಳೆದು ಬರುತ್ತೇನೆ..”

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮವರ್ಗ

ನನ್ನ ಗುರುದೇವ ಮಾತ್ರ ತಾವು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೋ ಅದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಸಾರಿದರು. ಈ ಸಂದೇಶವನ್ನೇ ಇವರು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಖೇತ್ರಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸು ಒಂದು ಪೋನೋಗ್ರಾಫ್ ರಿಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಇವರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ದಾಗ, ಇನ್ನೇನು ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೇನೋ ಎಂದು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಭಾವಿಸಿದಾಗ, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು: “ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಬೇಡಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮವರ್ಗದವರ ಹಿತವನ್ನು..”

-ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾ,

(‘ನಾ ಕಂಡಂತೆ ನನ್ನ ಗುರುದೇವ’ ಪು.೧೯೧)